

Briselē, 27.11.2012
COM(2012) 699 final

KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI

**par to, kā īsteno Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 16. decembra Lēmumu
Nr. 1297/2008/EK par Eiropas uzņēmējdarbības un tirdzniecības statistikas
modernizācijas (EUTSM) programmu**

KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI

par to, kā īsteno Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 16. decembra Lēmumu Nr. 1297/2008/EK par Eiropas uzņēmējdarbības un tirdzniecības statistikas modernizācijas (EUTSM) programmu

1. IEVADS

Saskaņā ar 6. pantu Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 16. decembra Lēmumā Nr. 1297/2008/EK par Eiropas uzņēmējdarbības un tirdzniecības statistikas modernizācijas (EUTSM) programmu (turpmāk “EUTSM lēmums”) Komisija “līdz 2010. gada 31. decembrim un pēc tam katru gadu līdz 2013. gadam iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei ziņojumu par EUTSM programmas īstenošanu”.

Pirmajā ziņojumā tika uzsvērtas darbības, kas ir sāktas un/vai tiek turpinātas ikgadējās darba programmās 2009. un 2010. gadam. Otrais ziņojums attiecas uz sākotnējiem galvenajiem rezultātiem, kā arī pamatiniciatīvām saskaņā ar 2011. gada darba programmu, kas tika pieņemta 2010. gadā. 2011. gadā EUTSM darbības apropriāciju īstenošanas līmenis bija 97 %¹.

Šajā trešajā ziņojumā sniegts pārskats par panākumiem, ko guvušas dalībvalstis un Komisija (*Eurostat*), 2012. gadā īstenojot darbības saskaņā ar EUTSM programmu.

Visas EUTSM darbības ir saskaņā ar stratēģiju, kas izklāstīta Komisijas 2009. gada 10. augusta paziņojumā Eiropas Parlamentam un Padomei “ES statistikas sagatavošanas metode. Nākamās desmitgades redzējums”².

2. MĒRĶI, IKGADĒJĀS DARBĪBAS UN PRIORITĀTES

Kā daļa no plašākas diskusijas par negatīvām prioritātēm Eiropas Statistikas sistēmā (ESS) 2011. gadā tika apsvērta EUTSM programmas optimizēšana. Tās rezultātā tika iekļauta virkne EUTSM darbību.

ESS sadarbības tīkli, kas pazīstami kā “ESS tīkli”, joprojām ir galvenais EUTSM programmas mērķu īstenošanas rīks. ESS tīkli ir veids, kā izstrādāt jaunus projektus, kuros dažas konkrētā jomā ieinteresētas dalībvalstis aktīvi sadarbojas, veicot kopīgus uzdevumus, un pēc tam izplata rezultātus neiesaistītajām dalībvalstīm. Tas palīdz izmantot sinerģiju, ietaupīt izmaksas un apmainīties ar paraugpraksi, vienlaikus izstrādājot īpašas darbības, kas ir izdevīgas visai ESS.

¹ Tostarp pārpalikums 15 % apmērā no budžeta 2011. gada septembrī.

² COM(2009) 404.

Visi ESS tīkli, kas darbojas EUTSM programmā, tika izveidoti programmas darbības pirmo triju gadu laikā. 2012. gada darba programmā turpinājās darbības, kas tika sāktas ar šiem ESS tīkliem un bija paredzētas uzņēmējdarbības un tirdzniecības statistikas modernizēšanai. Turklāt 2012. gadā tika sākta vēl viena darbība, lai palīdzētu dalībvalstīm sasniegt mērķi samazināt uzņēmumu slogu un vienlaikus ļautu ESS apmierināt jaunas statistikas informācijas vajadzības.

Kopā ES 2012. gada darba programmas budžets noteikts gandrīz EUR 9 miljoni, un tas paredzēts 17 gada darbībām, kā arī vajadzīgā tehniskā un administratīvā atbalsta sniegšanai, lai īstenotu šo programmu. Finansējums, kas piešķirts, izmantojot ESS tīklus, un individuālais finansējums joprojām ir izplatītākais instruments darbību finansēšanai (ap 82 %).

2.1. Mērķis Nr. 1. Prioritāšu pārskatīšana un rādītāju mērķkopumu izveide jaunām jomām

Mazāk nozīmīgu jomu noteikšana

Kopš 2010. gada novembra, kad ESSK pieņēma jaunu stratēģisku pieeju, mazāk nozīmīgās jomas uzņēmējdarbības un tirdzniecības statistikā nosaka saskaņā ar *Eurostat* prioritāšu ikgadējo stratēģisko pārskatu. Pamatojoties uz 2010. gada pārskatu, programma EUTSM tika optimizēta un konstatētas vairākas negatīvas prioritātes, ar kurām jāturpina darbs, lai sagatavotu konkrētus ierosinājumus spēkā esošo tiesību aktu grozīšanai. 2012. gada negatīvās prioritātes attiecas uz darbības veida vienību statistiku/virkni uzņēmējdarbības strukturālās statistikas (USS) regulas³ 2. un 4. pielikumā un uz rūpniecības jauno pasūtījumu mainīgo lielumu īstermiņa statistikas (ĪTS) regulas⁴ A pielikumā. Turklāt sāktas diskusijas, lai samazinātu *Intrastat* prasības un līdzsvarotu starptautiskās tirdzniecības statistiku attiecībā uz precēm un pakalpojumiem par labu pakalpojumiem.

2013. gadam paredzētajā samazināšanā un citos vienkāršošanas pasākumos ietilpst pārskatīšanas politikas vienkāršošana/saskaņošana uzņēmējdarbības statistikā, turpinot darbu, lai izveidotu kopīgus instrumentus, piemēram, *EGR*; turklāt tika atsāktas diskusijas par daudzgadu rindu pārskatīšanu USS regulas 2.–4. pielikumā.

Ar uzņēmējdarbību saistītā statistika tiks pašos pamatos pārskatīta un integrēta, izmantojot vienotu tiesisko regulējumu, kas paredzēts, lai nodrošinātu, ka tiek vākta, apkopota, nosūtīta un izplatīta statistika par uzņēmējdarbības sektora saimnieciskajām darbībām, proti, pamatregulu, ar ko integrē uzņēmējdarbības statistiku (*FRIBS*). Kopējais pamats, ko izmantos visās jomās, būs NACE (darbības) un CPA (preces). Kopumā gaidāms, ka šī pieeja samazinās uzņēmumu un VSI statistikas sniegšanas slogu. Šajā sakarā *Eurostat* mērķis ir reformēt *Intrastat*⁵, izmantojot tā saukto starptautiskās tirdzniecības kopu *SIMSTAT*, kurā uzmanība

³ Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 11. marta Regula (EK) Nr. 295/2008 par uzņēmējdarbības strukturālo statistiku (pārstrādātā redakcija). OV L 97, 9.4.2008., 13. lpp.

⁴ Padomes 1998. gada 19. maija Regula (EK) Nr. 1165/98 par īstermiņa statistiku. OV L 162, 5.6.1998., 1. lpp.

⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 31. marta Regula (EK) Nr. 638/2004 par Kopienas statistiku dalībvalstu savstarpējās preču tirdzniecības jomā un par Padomes Regulas (EEK) Nr. 3330/91 atcelšanu (OV

veltīta *Intrastat* vienkāršošanai un vienlaikus arī ļoti nepieciešamajai saistīto statistikas datu kvalitātes uzlabošanai un vajadzībai izstrādāt starptautisko pakalpojumu tirdzniecības statistiku. Patlaban *Intrastat* ir apgrūtinātākā statistikas joma. Tā rada vairāk nekā 50 % no visa uzņēmumu statistikas sniegšanas sloga.

Jaunu jomu izveide (uzņēmumu grupas, globalizācija, uzņēmējdarbība, inovācija)

Globalizācija un uzņēmējdarbība ir divas politikas jomas, par kurām statistika vēl nav pilnībā izstrādāta. 2013. gadā turpināsies darbs, lai novērtētu paveikto metodoloģijas izstrādē un testētu rezultātus.

2011. gadā veiktās optimizācijas rezultātā tika turpināts metodoloģijas darbs un izstrādātās metodoloģijas novērtēšana attiecībā uz ekonomisko rādītāju apkopošanu par **globalizāciju un statistiku par uzņēmumu grupām** divu ESS tīklu sistēmā. ESS tīklā, kas nodarbojas ar globālo vērtību radīšanas ķēžu mērījumiem, tika definēts un izstrādāts globalizācijas rādītāju mērķa kopums, turklāt, lai sagatavotu profilus par lielām un sarežģītām starptautiskām uzņēmumu grupām, ESS tīklā tika veikts vispārējs novērtējums par metodoloģijas darbu pie jauniem rādītājiem par uzņēmumu grupām.

2012. gadā turpinājās sadarbība ar ESAO par turpmāku **kopīgās uzņēmējdarbības rādītāju programmas (EIP)** izstrādi. Jo īpaši uzmanība tika pievērsta tādu straujas izaugsmes rādītāju izveidei par inovatīviem uzņēmumiem, kuri iekļauti nesen izveidotajā “Inovācijas Savienības pamatrādītājā”. Vienlaikus sāka iniciatīvu, lai nodrošinātu darba devēju uzņēmējdarbības demogrāfijas juridisko pamatu ar mērķi sagatavot saskaņotus datus no visām ES dalībvalstīm atbilstoši starptautiskajiem datiem *EIP*. Turpināja sniegt atbalstu, kas bija paredzēts, lai izstrādātu un ieviestu jaunus rādītājus, aprakstot regulējumu, kas vajadzīgs, lai reglamentētu jomu “piekļuve finansējumam”, “pētniecība un izstrāde”, “inovācija un tehnoloģija”, “spējas/prasmes” un “uzņēmējdarbības kultūra”.

2.2. Mērķis Nr. 2. Ar uzņēmējdarbību saistītas statistikas struktūras optimizēšana

Jēdzienu un metožu integrācija tiesiskajā regulējumā

Uzņēmējdarbības statistiku apkopo saskaņā ar Kopienas tiesību aktiem, kas tika izstrādāti gadu gaitā un ne vienmēr ir saskaņoti attiecībā uz koncepcijām, darbības jomu, definīcijām, metodoloģiju utt. Kā minēts iepriekš, lai optimizētu uzņēmējdarbības statistikas regulējumu, EUTSM programmā paredzēts pārstrādāt tiesību aktus. Šī pārskatīšana ir vajadzīga, lai dotu iespēju lietotājiem izmantot un salīdzināt statistiku no dažādiem avotiem. Vēl viens dzinējspēks, kas nosaka vajadzību pēc saskaņotiem tiesību aktiem un metodoloģijas, ir uzņēmējdarbības statistikas integrēto sagatavošanas sistēmu jaunā uzbūve. Šī integrācija nevar notikt bez turpmākas jēdzienu, definīciju un metodoloģijas saskaņošanas. Lai risinātu šo jautājumu, tika izveidots ESS tīkls, kas nodarbojas ar **uzņēmējdarbības un tirdzniecības statistikas jēdzienu un metožu saskaņošanu**. 2010. un 2011. gadā tika sākts darbs pie divām

L 102, 7.4.2004., 1. lpp.), kurā grozījumi izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 222/2009 (OV L 87, 31.3.2009., 160. lpp.).

kopām, lai analizētu iespējamo statistisko vienību, proti, dažādu apsekojumu populācijas pamatu, klasifikāciju un to pielietojuma nesaskaņotību. Darbs pie iepriekš minētajiem jautājumiem turpinājās 2012. gadā. Turklāt 2012. gadā tika sākts darbs pie trešās kopas, lai analizētu problēmas, kas saistītas ar raksturlielumu un definīciju nesaskaņotību.

Statistikas izstrāde par uzņēmumu grupām

Labi rezultāti ir gūti saistībā ar **EuroGroups reģistru**⁶ (*EGR*), kura uzdevums ir nodrošināt konsekventu un saskaņotu apsekojumu izlases pamatu, lai iegūtu augstas kvalitātes statistiku par globalizāciju.

2008. gadā tika izveidots ESS tīkls *EGR* metodoloģijas jomā. 2009. un 2010. gadā tika sagatavotas 5000 starptautisku uzņēmumu grupu *EGR* populācijas. 2011. gadā *EGR* populāciju palielināja līdz 10 000 starptautiskiem uzņēmumiem. 2012. gadā tika plašāk izstrādāta centrālā un valstu *EGR* procesu metodoloģija un datu modelis (*EGR 2.* versija) vienlaikus ar plānu, kā pārvaldīt *EGR* nākotnē. Izplatīšana ir uzlabojusies, atklājot *EGR* dokumentācijas tīmekļa platformu. 2012. gadā tika izveidots jauns ESS tīkls un turpināts darbs, lai panāktu pilnīgu *EGR* populācijas aptvērumu attiecībā uz *FATS* (ārvalstu saistītās tirdzniecības statistika) un *ĀTI* un kā sagatavotājas un lietotājas iesaistītu *EGR* valstu centrālās bankas. Paredzēts līdz 2013. gada beigām nodrošināt stabilu sistēmu ar aptvērumu, kas kalpo *FATS* un *ĀTI* statistikas vajadzībām. Valstu statistikas biroju un valstu centrālo banku lietotājiem būtu jānodrošina arī attāla piekļuve. Galvenais mērķis ir integrēt *EGR*, *FATS* un *ĀTI* populācijas pamatu.

2009. gada beigās tika izveidots **ESS tīkls, kas sagatavo lielu un sarežģītu starptautisku uzņēmumu grupu profilus**, lai izstrādātu un ieviestu profilu sagatavošanas metodoloģiju. 2012. gadā ESS tīkls turpināja darbu pie metodoloģijas, ņemot vērā 2011. gadā veikto testu rezultātus. Ir izstrādātas pamatnostādnes un dokumentācija, un dalībvalstīs tika finansēta tādu darba metožu ieviešana, kuras tiek izmantotas profila veidošanas modelī. 2012. gadā sāka darbu, lai pārbaudītu un novērtētu metodoloģijas darbu, kas tika veikts tādas statistikas jomā, kura balstīta uz uzņēmumu grupām dalībvalstīs, kas nepiedalās ESS tīklā.

Kopienas apsekojumu veikšana, lai samazinātu uzņēmumu slogu

Pēc sagatavošanās 2011. gadā nākamajā – 2012. gadā – veica pētījumu, lai nodrošinātu metodoloģiju attiecībā uz **ES izlases shēmu izmantošanu** datu vākšanā.

⁶ Juridiskais pamats tika noteikts Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 20. februāra Regulā (EK) Nr. 177/2008, ar ko izveido kopēju uzņēmumu reģistru sistēmu statistikas vajadzībām un atceļ Padomes Regulu (EEK) Nr. 2186/93. OV L 61, 5.3.2008., 6. lpp.

2.3. Mērķis Nr. 3. Atbalsts efektīvāka uzņēmējdarbības un tirdzniecības statistikas sagatavošanas veida ieviešanā

Statistikas sistēmā esošo datu lietderīgāka izmantošana, tostarp iespēja veikt aplēses

Darbu pie “**datu glabāšanas un datu sasaistes uzņēmējdarbības statistikas sagatavošanā**” veic ESS tīkls, kas izveidots 2010. gada otrajā pusē. 2011. gadā ESS tīklā uzmanība tika veltīta tam, lai pārskatītu pašreizējo praksi integrēto uzņēmējdarbības datu sistēmās ESS dalībvalstīs un noteiktu galvenās kopīgās problēmas šajā jomā. 2012. gadā darbs notika trijās galvenajās jomās, kurās bija iekļauti visi jautājumi, kurus dalībvalstis bija atzinušas par vissvarīgākajām statistikas datu glabāšanā, proti, metadati, kas ir saistīti ar statistikas datu glabāšanu un abiem lielākajiem statistikas datu glabāšanas struktūras un ieviešanas aspektiem, proti, metodoloģijas un uzbūves/tehnisko aspektu. Sākotnējie rezultāti tika iesniegti un apspriesti ar ESS dalībvalstīm darbseminārā, kas notika 2012. gada maijā. Šis darbs turpināsies 2013. gadā un nākamie darbsemināri ir plānoti 2013. gada februārī.

Turklāt būtiski rezultāti tika sasniegti trijos projektos, kuru mērķis ir **sasaistīt atsevišķu statistikas jomu mikrodatos**.

Turpinājās darbs projektā par **sasaistes izveidi starp mikrodatiem par starptautisko datu avotiem** ar uzņēmējdarbības statistikas datiem. ESS tīklā, kurš nodarbojas ar **globālo vērtību radīšanas ķēžu mērīšanu** un kas darbību sāka 2011. gadā, turpinājās darbs pie metodoloģijas izstrādes, kas nepieciešama, lai apkopotu datus par aizvien vairāk globalizēto uzņēmumu darbību un to, kā tas ietekmē darbavietu radīšanu un ilgtspējīgu izaugsmi. Projekta mērķis ir palīdzēt politikas veidotājiem pieņemt pamatotākus lēmumus un pārraudzīt ekonomikas globalizāciju/internacionalizāciju, izstrādājot un nodrošinot ekonomikas globalizācijas rādītājus. 2012. gadā tika parakstīti finansējuma līgumi darbam pie mikrodatu sasaistes un 2013. gadā iesaistītās dalībvalstis novērtēs un pārbaudīs mikrodatu sasaistes metodoloģiju un sagatavos sasaistītu mikrodatu kopas, lai veiktu ietekmes analīzi par starptautiski sadrumstalotām ražošanas ķēdēm.

- 2013. gadā tiks atsākts projekts par **datu sasaisti tirdzniecības un uzņēmējdarbības statistikā**. Pirms 2011. gada tika veikts neatkarīgs pētījums, lai izstrādātu metodoloģijas sistēmu, kura bija paredzēta, lai varētu sagatavot statistikas rādītājus par ārējo tirdzniecību uzņēmumu raksturlielumu dalījumā, kā arī tika veikta izmēģinājuma datu vākšana, lai pārbaudītu sistēmas īstenojamību. 2013. gadā dalībvalstis izstrādās un apkopos plašāku rādītāju kopu, pamatojoties uz tirdzniecības un uzņēmējdarbības mikrodatiem. Pēc tam jaunie rādītāji tiks iekļauti *TEC* (tirdzniecība uzņēmumu raksturlielumu dalījumā) datubāzē.
- Tā tīkla darbs, kas nodarbojās ar **mikrodatu par IKT izmantošanu sasaisti**, tika pabeigts 2012. gadā, un tajā tika sagatavoti statistikas rādītāji, sasaistot datus no uzņēmumu reģistriem, statistikas apsekojumus par IKT izmantošanu un e-komerciju uzņēmumos, uzņēmējdarbības strukturālo statistiku un inovācijas apsekojumus. Tajā tika sagatavots arī paplašināts instrumentu kopums, kas bija paredzēts, lai analizētu IKT ietekmi uz uzņēmumu darbības rezultātiem, tostarp metadatu krātuvi un programmatūru, kas savieno un analizē mikrodatu kopas. Papildus saistītu uzņēmumu datu analīzei ESS tīklā analizēja

situāciju iesaistītajās valstīs attiecībā uz apsekojumu un izlases veidošanas stratēģijām, kas saistītas ar uzņēmējdarbības statistiku, un sniedza ieteikumus, lai uzlabotu saistīto datu reprezentativitāti. ESS tīklā izstrādāja un panāca vienošanos par protokolu, kurā iekļāva plašākai sabiedrībai paredzēto datu analīzes rezultātu izplatīšanas noteikumus un nosacījumus.

ESS tīkls, kas nodarbojās ar **mūsdienu uzņēmējdarbības statistikas metodoloģiju (optimālu izlases veidošanu, aplēsēm, kurās izmanto modelēšanu, datu integrāciju)**, tika izveidots 2010. gadā, savukārt 2012. gada beigās sāka programmas otrā posma īstenošanu. Tā galvenais mērķis ir sniegt metodoloģiskus norādījumus, lai atbalstītu modernizāciju un ESS uzņēmējdarbības statistikas integrāciju. Papildus metodoloģijas izstrādei attiecībā uz īpašiem statistikas sagatavošanas posmiem (plānošanu, datu vākšanu un aplēsēm) projektā elektroniskas rokasgrāmatas veidā saskaņotā sistēmā apkopotas uzņēmējdarbības statistikas metodes. Rokasgrāmata būs gan atsauces materiāls, gan mācību rokasgrāmata. Otrajā un pēdējā posmā ESS tīklā tiks izdarīti secinājumi par darbu, kas paveikts attiecībā uz konkrētiem sagatavošanas posmiem, un pabeigta rokasgrāmata, lai aptvertu ikvienu statistikas sagatavošanas procesa posmu, tādējādi veicinot ESS uzņēmējdarbības statistikas optimizāciju.

Ekonomikā esošo datu lietderīgāka izmantošana

ESS tīklā, kas nodarbojās ar **administratīvo un grāmatvedības datu izmantošanu** un tika izveidots 2009. gadā, turpināja pētīt praktiskus jautājumus saistībā ar šo datu izmantošanu uzņēmējdarbības statistikas vajadzībām. Trīs gadu darbības laikā veikto pētījumu un analītiskā darba rezultāti ir iekļauti ieteikumos un tiek izplatīti kā laba prakse. Līdz šim gūtie galvenie rezultāti attiecas uz pārskata sagatavošanu par valstu praksi administratīvo datu izmantošanā, aprakstu par metodēm, ko izmanto aplēsēm, ja datu kopas ir nepilnīgas, izmantojot administratīvos datus īstermiņa statistikai, un rādītāju saraksta sagatavošanu, lai novērtētu uzņēmējdarbības statistikas kvalitāti, pamatojoties uz administratīviem datiem.

Lai palīdzētu dalībvalstīm visefektīvākajā veidā izmantot administratīvos datus statistikas vajadzībām, ar EUTSM programmu turpināja sniegt atbalstu VSI, lai tās varētu pilnveidot savas sistēmas un integrēt statistikas sagatavošanas procesā datus no dažādiem avotiem. Tam vajadzētu samazināt informācijas sniegšanas slogu, kas gulstas uz uzņēmumiem, un uzlabot statistikas informācijas kvalitāti.

Dalībvalstis 2012. gadā tika uzaicinātas piedalīties projektā “**Atvieglota uzņēmumu datu nosūtīšana valstu statistikas iestādēm**”. Atbalsts tika sniegts tādu IT sistēmu izstrādei, kas paredzētas uzņēmumu statistikas datu vākšanai, valsts statistikas taksonomijas pilnveidošanai un valstu statistikas *XBRL* taksonomijas izveidei.

Efektīvākai datu ieguvei, nosūtīšanai un apstrādei nepieciešamo rīku izstrāde

2012. gadā ar dalībvalstīm tika parakstīti jauni finansējuma līgumi, kuri ietilpa projektā “**Labāka muitas datu izmantošana ārējās tirdzniecības statistikā (Extrastat)**”. Šis atbalsts

palīdz dalībvalstīm pielāgot savas *Extrastat* statistikas datu vākšanas sistēmas Modernizētā muitas kodeksa⁷ jaunajām muitas sistēmām.

2.4. Mērķis Nr. 4. *Intrastat* modernizēšana

Metožu saskaņošana, lai uzlabotu kvalitāti vienkāršotā *Intrastat*

2010. gada beigās optimizēšanas rezultātā abi projekti “Datu kvalitātes uzlabošana vienkāršotā *Intrastat* sistēmā” un “Asimetrijas samazināšana *Intrastat*” tika apvienoti; šā jaunā projekta nosaukums bija “ES iekšējās tirdzniecības statistikas uzlabošanas metožu saskaņošana”. 2012. gadā tika izsludināts konkurss, lai turpinātu izstrādāt metodes un praksi saistībā ar ES tirdzniecības statistikas apkopošanu. Ar to bija paredzēts atjaunināt attiecīgo dokumentāciju un noteikt ieteicamo praksi. Turklāt dalībvalstīm tika sniegts atbalsts, lai tās varētu ieviest saskaņotas metodes un praksi, kas nepieciešama, lai uzlabotu kvalitāti ES iekšējās tirdzniecības statistikā. Darbs, kas tiek veikts saistībā ar asimetrijas samazināšanu detalizētajā un agregātu līmenī, tiks turpināts, sniedzot atbalstu dalībvalstīm, lai tās varētu īstenot pētījumus par divpusēju vai daudzpusēju saskaņošanu.

Administratīvo datu lietderīgāka izmantošana

2012. gadā tika parakstītas vienošanās par finansējumu, kas paredzēts, lai panāktu, ka, sagatavojot ES iekšējās tirdzniecības statistiku, dalībvalstīs vairāk tiktu izmantoti administratīvie dati. To mērķis ir samazināt informācijas sniegšanas slogu un uzlabot ES iekšējās tirdzniecības statistikas kvalitāti. Darbs veltīts administratīvo datu izmantošanai tādu datu validēšanā, kas savākti *Intrastat* sistēmā, statistikas apsekojumu aizstāšanā, kā arī (turpmākai) kopīgu datu vākšanas sistēmu izstrādei vairākās dalībvalstīs *Intrastat*, PVN un PVN informācijas apmaiņas (*VIES*) vajadzībām.

Uzlabot un veicināt datu apmaiņu *Intrastat* vajadzībām

Veiktie pētījumi un dalībvalstīm sniegtais atbalsts veicinājis to, ka datu vākšanā, sagatavošanā, apmaiņā un validēšanā arvien vairāk tiek lietoti elektroniski rīki un tehnoloģijas, izmantojot automatizētus un drošus procesus un uzlabotas statistikas koncepcijas kļūdu atklāšanā un automātiskā labošanā.

3. SECINĀJUMI

EUTSM lēmumā izklāstītas darbības, kas jāfinansē programmas darbības laikā. Tas pamato samērā lielu tādu iniciatīvu skaitu, kuras sāktas pirmajos divos programmas darbības gados. Tomēr 2008. gada ekonomikas un finanšu krīzes dēļ valsts statistikas iestāžu finansēšanas iespējas bija “pārsātinātas”, jo trūka cilvēkresursu. Tāpēc bija jāveic programmas optimizācija, integrējot atsevišķas iniciatīvas un/vai orientējot tās uz šādām sešām galvenajām jomām, veidojot sadarbības tīklus (ESS tīklus): jēdzienu un metožu saskaņotība; *EGR*; lielu

⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 23. aprīļa Regula (EK) Nr. 450/2008, ar ko izveido Kopienas Muitas kodeksu (Modernizētais muitas kodekss). OV L 145, 4.6.2008., 1. lpp.

un sarežģītu starptautisku uzņēmumu grupu profilu veidošana; mikrodatu sasaiste un datu glabāšana statistikas sagatavošanā; uzņēmējdarbības statistikas metodoloģija; un administratīvo un grāmatvedības datu izmantošana.

ESS tīklos, konkrēti tajos, kas tika izveidoti 2009. gadā un 2010. gada sākumā, veikts liels darbs, īpaši tādās jomās kā *EGR* metodoloģija, profilu veidošana un administratīvo datu izmantošana. Darbs veiksmīgi norit arī saistībā ar citiem galvenajiem EUTSM programmas pīlāriem (tiesību aktu saskaņošanu, datu glabāšanu un datu sasaistes iniciatīvām). Ja 2011. gadā tie vēl bija sagatavošanas darbi, ieviešot pamata infrastruktūru (ESS tīklu izveide, daudzpusēji finansējuma līgumi utt.) un veidojot valstu ekspertu sadarbības tīklus, 2012. gadā parādījās jau praktiski darba rezultāti.

Turpinājās arī finansēšana individuāla finansējuma veidā, galvenokārt lai atbalstītu progresu metodoloģijā un pārbaudītu atsevišķus metodoloģiskus ieteikumus, kā arī lai izstrādātu rīkus efektīvākai datu ieguvei, nosūtīšanai un apstrādei. Dažu darbību rezultāti jau ir pieejami, taču lielākā daļa darbību vēl turpinās.

Ir svarīgi visas darbības uztvert kā savstarpēji saistītas iniciatīvas, tādējādi padarot efektīvākas valsts procedūras uzņēmējdarbības un tirdzniecības statistikas datu vākšanai. Tāpēc ir jāuzņemas ilgtermiņa saistības un jānodrošina pastāvīga uzraudzība.

2012. gada ziņojums ir pēdējais ikgadējais ziņojums par EUTSM programmu. 2013. gads būs pēdējais šīs programmas darbības gads. Visas darbības tiks pabeigtas un visiem konkrētajiem galīgajiem rezultātiem jābūt pieejamiem līdz 2013. gada 31. decembrim. Tāpēc nobeiguma ziņojumā par EUTSM programmas īstenošanu, kas līdz 2014. gada 31. jūlijam jāiesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei, ir jāiekļauj arī visas 2013. gada darbības un rezultāti. Turklāt, ņemot vērā Kopienas izdevumus, nobeiguma ziņojumā jānovērtē ieguvumi, kurus darbības nodrošinājušas Kopienai, dalībvalstīm un statistikas informācijas sniedzējiem un lietotājiem, lai noteiktu potenciālas uzlabošanas jomas.